BIBLIOGRAFIA

DOMINGUEZ PERELA, E.: *Arquitectura Hispano Altomedieval: coordenadas de un problema.* Revista Arqueología, Año V, n. 42, Octubre 1984. Pàgs. 34-48.

Domínguez Perela analitza i revisa l'estat de la qüestió dins de l'arquitectura hispana alto-medieval. Per a l'autor, malgrat l'existència d'alguns factors que ens limiten el coneixement de l'arquitectura alto-medieval, els exemples que repassa semblen apuntar cap a la certificació de la persistència de la "tradició clàssica" en un període de temps més ampli d'allò que fou normal a la resta d'Europa, gràcies al manteniment d'alguns importants nuclis urbans. D'aquesta manera la dicotomia zona cristiana-cultura rural i Islam-cultura urbana va condicionar el desenvolupament hispànic en diverses formes: entre el s. VIII i el s. X, mitjançant la transició del món antic al medieval, i posteriorment introduint-hi els factors particularistes de la societat hispànica, basats sobre uns estrats de població fortament impregnats d'orientalisme, que es manifestaran més tard en el mudèjar.

L'article, molt ben estructurat, fa una síntesi de la problemàtica de la qüestió, alhora que contrasta les opinions dels principals historiadors en el decurs del temps. Al final de l'estudi hi ha una bona selecció bibliogràfica. Acompanyen el text, un ventall d'excel.lents fotografies en color, i diverses plantes dels edificis.

Al n. 74 de la *Revista L'Avenç*, publicada el mes de setmebre de 1984, s'inclou a l'apartat *"Dossier"* un interessant estudi sobre *"Les Corts de Barcelona de 1283"*.

El tema ha estat tractat des de diversos punts de vista, i estudiat especialment per diferents autors, que tot seguit citem:

* Aquilino Iglesia: *La constitució de 1283*
* José Luis Martín: *Pactisme polític i consolidació senyorial a Catalunya*
* J. Fernández Viladrich: *L'origen de les Corts i la vinculació a la Cúria*
* Oriol Oleart: *Procediments i atribucions no legislatives de la Cort General*
* Josep M. Gay: *La legislació de la Cort i el control de la seva observança*

La *Fundació Noguera i Vives Casajuana*, acaba de publicar el tercer volum de l'obra *"Llibre del Consolat del Mar"*, que fou presentat el proppassat dilluns, dia 22 d'octubre, a la Llotja de Barcelona.

Aquest volum, ha estat preparat per l'advocat valencià *Arcadi Garcia* i inclou un completíssim estudi històric i jurídic i un diplomatari amb diversos documents inèdits. Segons el professor Font i Rius, el treball d'aquesta investigació és prou important per a considerar-lo definitiu.

A més del "Llibre del Consolat del Mar", la Fundació acaba d'editar un llibre sobre *"Testaments catalans dels ss. IX i X"*.

En un futur inmediat, aquesta mateixa Institució, publicarà un text inèdit d'*"Els Usatges"*, i ben aviat, la primera edició crítica d'*"El llibre de les costums de Tortosa"* (s. XIII).

DON DENNY: *The Date of the Conques Last Judgement and its Compositional Analogues.* *The Art Bulletin*, March 1984, Vol. LXVI, n. 1, pàgs. 7-14.

L'article centra l'interès en la datació del timpà de Santa Fe de Conques, presidit pel tema iconogràfic del Judici Final.

En el decurs del temps, la seva cronologia ha estat problemàtica. Don Denny, en aquest treball, recull les últimes aportacions en aquest respecte, que situen la realització d'aquesta portada cap a la primera meitat del S. XII, concretament, al voltant del 1150.

La majoria de les dates atribuïdes a Santa Fe de Conques han estat donades mitjançant estudis comparatius de les relacions estilístiques entre aquest timpà i altres escultures d'Auvèrnia, del Llenguadoc i Santiago de Compostel.la. L'autor no discuteix la datació, i centra l'interès a trobar

evidències suficients i vàlides, que aproximen el timpà de Conques a la més recent datació del 1150. Per això, analitza i troba similituds amb el timpà de l'Ascensió de la catedral de Cahors, alhora que també cerca comparances adients amb pàgines de la miniatura anglesa de mitjan s. XII.

L'estudi és un treball acurat, amb àmplies notes a peu de pàgina i amb una petita aportació bibliogràfica al final. Hi ha també, reproduccions gràfiques que il.lustren allò que l'autor té més interès a ressaltar.

FREIXES I CAMPS, Pere: ***L'art Gòtic a Girona. Segles XIII-XIV***
Premi J. Puig i Cadafalch, 1982

Barcelona, Institut d'Estudis Catalans. Memòries de la Secció Històrica Arqueològica, XXXII, 1983.

Felicitem el Dr. Pere Freixes i Camps, per l'excel.lent treball sobre ***L'Art Gòtic a Girona, segles XIII-XIV,*** el qual realitzà amb motiu de la seva Tesi Doctoral.

Després d'una breu introducció, l'autor divideix l'obra en cinc grans capítols:

En el cap. I, estudia "L'arquitectura a la ciutat de Girona". Aquí analitza els principals conjunts arquitectònics (la Seu, el Palau Episcopal, l'ex-col.legiata de Sant Fèlix, el claustre gòtic del convent de Sant Daniel, l'arquitectura civil, i notícies sobre indrets de Girona i comarques).

El cap. II, fa referència a "l'Escultura". Estudia l'escultura protogòtica en el s. XIII, (grup del Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadesses i el mestre Bartomeu). L'escultura del Tres-cents que subdivideix en: l'escultura cap a la plenitud (els primers arquitectes-escultors, els sepulcres del claustre de la Seu de Girona, capitells gòtics del claustre de la Seu i l'Arca dels Sants Màrtirs) i el Gòtic de Plenitud (escultors forans, Jaume Cascalls, Mestre Aloi, Guillem Morell). Acaba l'apartat amb l'escultura del Quatre-cents (tallers gironins de la primera meitat del Quatre-cents, i les darreres obres).

El cap. III, el dedica a la "pintura". Analitza la seqüència tardo-romànica del Dos-cents, l'època del Tres-cents amb les pintures del Palau Episcopal de Girona i la formació de l'escola de Girona, i el Quatre-cents amb la família Borrassà, Joan Antigó. El retaule de la Verge de l'Escala. La Família Solà.

El cap. IV, el titula "Orfebreria". Les primeres pàgines, les dedica al conjunt d'orfebreria de la Seu de Girona. Continua amb els Argenters gironins del Tres-cents: Francesc Artau I, Francesc Artau II i Pere Àngel, aquests dos últims ja del Quatre-cents.

El cap. V, tracta de les reixes, de les vidrieres, dels orgues i de les campanes.

A continuació i abans d'oferir-nos l'apèndix general, on dóna un assaig biogràfic d'artistes actius a Girona, quadres genealògics de les principals famílies gironines d'artistes, relacions de mestres majors de la Seu, dels arquitectes majors, dels escultors actius a Girona (s. XIV-XV), dels pintors actius a Girona (s. XIII-XV) i dels mestres i artesans (s. XIV-XV), dedica unes quantes pàgines a les conclusions, on fa un esplèndid estat de la qüestió.

Si l'estudi és, per si sol, interessant, enriquit en tot moment amb notes a peu de pàgina, l'interès s'incrementa amb l'aportació documental que fa Pere Freixes al final de cada apartat, fruit de molts anys de recerca pacient i metòdica als Arxius Gironins.

Al final de l'obra, hi trobem una acurada bibliografia —per cada capítol—, classificada per temes generals i particulars.

En acabar, ens congratulem de nou per la publicació d'aquest estudi, que serà esment obligat en qualsevol bibliografia especialitzada.

M. Teresa Matas i Blanxart
Desembre de 1984